

ASZÓDI

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban étvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hét és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfoiyam 66. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 március 21.

A vasut és a háboru.

A vasut nem szállít: ezt mondták mindenütt a liszt, a gabona-hiány okául. Malomigazgatók, hadseregszállítók, pékek, kereskedők, mind a közlekedést okolják azért, hogy nincs elég élelmiszerünk. Hja, a vasut! Pedig mintha annak volna más dolga is, ami most a legfontosabb. A katonák szállítása. Hogy ez elsőrangú feladatát kiválóan oldja meg a Máv., arról a legfelsőbb elismerésből értesültünk, de hogy a polgári lakosság érdekeit milyen buzgósággal igyekszik kielégíteni, erről eddig nem volt szó. A következő válaszok, melyeket a vasut vezetői tudósítónknak adtak, ezt a munkát vázolják.

Singlár Gyula forgalmi főnök:

A vasuti szállítás elégtelensége miatt felbuzgó panaszokra megfelelő választ tudnék adni, ha nem kötne a hivatali titoktartás s a hadviselésnek mindenképpen álló érdeke, amely nem engedi, hogy kimutaszam, milyen megfeszített erővel elégitjük ki azonnal, a mint alkalom nyílik, a polgári közönség érdekeit is. Most annyit mondhatok csak, amit mindenki tud, hogy a teher-szállító kocsik a katonaság részére szükségesek s ezért késik a polgári élelmezésre szánt buza, liszt, főzelék stb. továbbszállítása. A személyforgalmat például a lehető séghez képest lebonyolítjuk s igazán jó a közönségünk, hogy megérti helyzetünket s hűlesen, hazafiasan beletörődik az adott körülményekbe. A vasutasok, tisztviselők és személyzet, szolgálata megkétszereződött a háboru kezdete óta, a megszorított munkát csak úgy tudjuk elvégezni becsülettel, hazafias készséggel, hogy meghosszabbítottuk a szolgálati időt.

Nem megy senki se haza addig, míg el nem végzi a vállalt kötelességet, a halasztást nem tűrő munkát. Mindenki örömmel teszi ezt 1914. augusztus 27 ike óta, sokszor feláldozva pihenőidejét, sokszor éjjeli nyugalmát, nem élünk társadalmi életet, mi vas-

utasok, pedig szeretne, de ez most nem számít, mert a hazának van szüksége a mi munkákra. Ma a vasut nemzeti feladatot teljesít és embereink közül senki se zúgolódik, a hivatalnokok úgy, mint az utolsó váltóór, testvéries egyetértésben, összhangban végzi mindenki a dolgát, a legjobban, tehetségeszerint. Azt hinné a közönség, hogy ez a tulfeszített, megerőltető szolgálat a gyengébbeket, akik fogékonyabbak a bajokra, betegké tette, csalódás. Sokkal kevesebb a beteg ma, a nagy megterhelés idején, mint volt a teljes létszám mellett a békében. A vasutasok nagy részét a miniszter felmentette a katonáskodástól. A távollevőket pótoltuk, de a létszám kisebb s egészen jól funkcionál a Máv. nagyszerű szervezete. Mindenki megtalálta helyét s gyorsan belejött a dologba. Vannak valódi betegek, bizonyos, de ezek már a lábukon se tudnak állani, azonban az, ami békében történt, hogy valaki azt mondaná: „jaj, én ezt nem bírom“, még nem történt a háboru ideje alatt. A vasuti szerencsétlenségek is elenyésző számban ha fordulnak elő, ezek is kisebb jelentőségűek, jelölül annak, hogy az elcsigázott az vasutasok ébersége, páratlan kötelességtudása megérdemelte a felség dicséretét, ami eddig egyedüli, de jóleső elismerése munkáinknak. Az én hatásköröm Szolnoktól s Békéscsabától számítva 700 kilométer hosszúságra terjed s e nagy vonalon a megterhelés nagysága mellett is a lebonyolítás rendszer. Mert nem üzlet ma a vasut, hanem kötelességek láncolata, a hazafias próbaköve, mi visszük a háborut s mi dolgozunk a győzelemért, igazságunkért nappal és éjjel. Ezért a vasuti szerencsétlenségek említésre sem méltó kis százalékban fordulnak elő, pedig a forgalom megháromszorozódott; a forgalom nem olyan rendszeres, mint békében. Naponta rengeteg vonatot indítunk és fogadunk, de nem elosztva, aránylagosan jelentkezik ezek a vonatok, hanem egyszerre, hirtelen, váratlanul egyes időpontokra koncentrálódik nagy tömeg vonat. Egy-két óra alatt, éjjel kell lebonyolítani a forgalmat s előre mi se tudjuk mi lesz, csak néhány órával előbb. Tehát mindenkinek minden erejét és minden képességét ki kell fejteni, hogy hibátlanul dolgozzon és működjön ez a szervezet s jól esik most először hét hónap óta elmondani, hogy a nagyvárad vasutasok a kötelességteljesítésben minden várakozást

kielégítettek s a hazafias erények olyan jeleit mutatták, amelyért nekik elismerés jár. Hozzátehetem, hogy ez emberfölötti munka mellett a katonákkal a legemberségesebben bántanak, valódi bajtársiassággal s a sebesülteket úgy gondozzák, mint hozzátartozóikat.

Ilyen viszonyok között, amit tehetünk, megteesszünk az élelmiszerszállítás gyorsítására s ahol üres kocsi akad, azt rögtön felhasználjuk. Ma is, ha feladják a lisztet, babot, borsót, stb., azonnal elszállítjuk, de arról nem tehetünk, ha a katonaság lerekvárlja vagy az illető község.

A tél nagy akadályokat eddig nem hozott nekünk. A pályatest jó s jókarban is tartjuk állandóan. Csak legyen türelemmel a kereskedővilág, a mai nagy nyomás, remélem, rövid idő múlva enyhülni fog s akkor lesz elegendő kocsi is.

Buttyka Lajos, állomásfőnök:

Mi vasutasok nagyon társaságkedvelők voltunk, de a háboru óta nem élünk társadalmi életet. Én hét hónap óta nem láttam a várost, itt élünk az állomáson, mindenki a maga állomásán s a szigorúan kiszámított pihenőt valóban a pihenésre kell használni, mert kidülünk s az most nem lehet. Csak dolgozunk s aztán alszunk, ez az életünk, éjjel nappal, a rogyásig. Még magunkra sincs gondunk, mert a munkánkat el kell végeznünk. Katonák vagyunk mi is. A háborut mi is viseljük, vasutasok, van akkora jelentőségünk, mint a lövészárokban fekvő katonának. A magántisztviselőknek a rendes munkája nem olyan nehéz, mint nekünk a mellékfoglalkozás. Szívesen segítünk a kereskedőkön és szállítókon, ahol lehet, de a teherforgalmat forszirozni a katonaság rovására nem lehet. Ezt értsék meg a kereskedő urak s a malmosok. Tiszta munkát végzünk; az Isten óvjon minket minden szerencsétlenségtől, a tél bajaitól, mert helyén kell lenni a fejünknek s eszünknek, hogy igaz hittel szolgálhassuk a hazát s az igazság diadalát. A közönség adja ehhez jóságos türelmét és megértését.

Rónai Árpád, teher pályaudvari raktári főnök:

Katonák vagyunk és polgárok, mindkettőnek érdekeit utolsó erőnkig szolgáljuk e nehéz időkben. Minden lelkesedésünk ösz-

Öröm egy piros tojás husvétra

czukorkával töltve már 20 fillértől kezdve Aszódi Kossuth-utcai főüzletében vagy Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzletében beszerezhető a gyermekvilágnak és felnőtteknek. Husvétit tojásokból igen dur raktár míg a készlet tart. Kereskedő uraknak visznelárusítás is megkezdő

dött. Értesitem a czukorka szakértőket, hogy kizárólag nálam kapható a híres Drasskovits fele valódi Vinga-Bonbon. Vigyázat, mert a csillag jelzésű a valódi. Külön halkonzerv osztály. Bőjti idényre Sardinia, Osszé, Fille, Sós hering ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

tönöz minket, hogy a legjobban teljesítsük kötelességünket, tudjuk, milyen fontos érdekek fűződnek a Máv.-hoz s nem is ragaszkodunk hivatalos órához, hanem addig dolgozunk, míg a napi munkát elvégezzük. Muszáj! De nem is vonakodik senki, az emberek meg nem esedtek, kötelességtudásban kifogástalanok. A teherforgalom megnövekedett, de ha a katonai szállítás engedi, rögtön lebonyolítjuk. Buza nincs, azt a nagypiac térről irányították eddig, de most ierekvirálják. Lisztet, babot, borsót, főzeléket, tejet rögtön szállítunk, csak küldjének, vagy hozzanak. Panasz nincs ránk, mert gőzerővel dolgozunk. Magyarok vagyunk s jó magyarok.

A fűtőházi főnökség:

Minden mozdonyvezetőnk s fűtőnk kitűnő egészségben teljesíti háborus teendőit. Pedig 30-33 órát szolgálnak egyfolytában. De ha kell egy ember, önként vállalkozik valamennyi egy-egy sürgős esetben. Jó kedvűek, nem panaszkodnak s ha rajtuk állana, az összes teherkocsikat odaesatolnák a személyvonatokhoz, hogy gyorsabban menjen a forgalom. A kötelességtudásnak azon magas ságán állanak ezek az emberek, amely páratlan.

A Nagyváradi Hitelbank közgyűlése.

A Nagyváradi Hitelbank, városunk ezen kiváló pénzintézete, tegnap délután tartotta évi rendes közgyűlést.

Sajnos, mint minden pénzintézet, ez is megérezte a háborus viszonyok mindent megbénító hatását, dacára a körültekintő, szakszerű vezetésnek s a szigorúan követett szolid iránynak, amely ez intézet ügyeinek vezetésében megnyilvánult.

Az igazgatóság alább közölt jelentése tanuskodik róla, hogy az intézet működése, a nehéz viszonyok dacára is szép eredményt ért el, azonban a közgazdasági viszonyokra való tekintettel, az elért eredmény teteme- sebb részét leírásokra és árfolyam különbö- zetek pótlására fordítani szándékozik az igaz- gatóság, éppen az intézet jövő sikeres műkö- désének biztosítása érdekében.

A közgyűlésen Sulyok István elnökle- te alatt a következő részvényesek voltak jelen:

Balog Vilmos vezérigazgató, Víz Lénárd, Lu- kács Ödön, Boros Jenő, dr Perzel Adolf, Wechsler József, Schwarcz Mór, Spitzer Éde, Hirsch Mór, Fleg- mann Ármán, Weisz Zsigmond, Weiszlovits Lajos, Neuländer Mihály, dr Waldmann Márk, dr Szilágyi Géza, Deutsch Simon, Deutsch Ignác, Schönberg Ár- min, Grósz Géza, Breider Ármán, Moskovits Miksa mérnök, Neuman Sándor, Kezdődy Gyula, Gerő Sán- dor, Pongrácz Bódog, Grósz Ignác, Diószegi János, Lichtman Menyhért, Kovács Kálmán, Perlesz József, dr Barna Hugó, dr Munk Béla, Sinka László, Spitzer Béla, Darvasi Lajos, Ujváry József, Löwy Vilmos, Gonda Vilmos.

Sulyok István elnök üdvözlővén a meg- jelent részvényeseket, megemlékezett a nehéz közgazdasági viszonyokról, amelyek a leg- nagyobb elővigyázatra sarkalták az igazgató- ságot.

Balog Vilmos vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Intézetünk 1914. évi üzleti eredményé-

ről akarván Önöknek beszámolni, lehetet- len, hogy tisztán az intézetünk körében fel- merült üzleti eseményekhez forduljon vissza tekintetünk, vagy, hogy bár magukban is eléggé beszédes, pusztá számadatok egy- szerű felsorolására szorítkozzunk. Mert ezen beszámolunkkal nem csak törvényszerű kö- telességünknek kívánunk eleget tenni, ha- nem az Önökkel való együttműködésből és bőle határozataikból a jövő munkásságunk- hoz erőt és utmutatást óhajtunk nyerni.

Ezért tehát még a mi szerény tevékeny- ségünk körében sem mellőzhetjük, hogy az elmúlt évnek világrészeket megrendítő, leg- nagyobb világtörténelmi eseményéről a július hónapban kitört és még most is dúló világ- háborúról említést ne tegyünk.

Eme világháború a megváltoztathatlan végzettség erejével hatott mindenre ami emberi, ami a munka, a szorgalom, a tudás és az akarat eredménye; és amelynek min- dent magával ragadó ereje és hatása az egyesek és egyének bármily jogos külön ér- deke és célja eltörpült jelentéktelen semmi- ségé vált ahhoz az általános nagy nemzeti, állami és számos közgazdasági érdekek ké- pest, amely a vérnek és a tűznek rettenetes áradatában vivja meg a maga élet-halál harcát, és amely categorikus imperativusként szabja meg, az egyének és egyesek felada- tát és tevékenységének eredményét.

Eme categorikus imperativus nyilvánul meg a mi XII ik évi üzleti eredményünket feltüntető ezennel bemutatott mérlegünkben is. Habár tehát épen a minden emberi szá- mitáson felül álló viszonyok folytán a sok- szorosán fokozott gondossággal és körülte- kintéssel jártunk el intézetünk múlt évi ve- zetésében és ügyeinek intézésében, ennek dacára sem kerülhettük el, hogy egyes ügy- teteinknél és ügyfeleinknél veszteségeket ne szenvedjünk és ennek megfelelően nagyobb mérvű leírásokat ne eszközöljünk.

Megengedjük ugyan, hogy némelyek szemében ezen leírások talán túl nagy mér- vűeknek tűnnek fel; mi azonban, egyrészt ama bizonytalanság folytán, mely a lelkeket általában betölti, másrészt ama szigorú ob- jectivitás és realitás elvét követve, amelyet nemesak egyes ügyfeleinknél és ügyleteink- nél, de részvényeseink összességével szem- ben is mindenkor követtünk és követünk, teljesen indokoltak találjuk. Ezért tehát an- nak dacára, hogy ezek a leírások csak- nem egész évi üzleti keresetünket emésztí fel és nem befolyásoltatva magunkat azon körülmények által sem, hogy ezeknek jelen- tékeny része, mint az értékpapiroknál szen- vedett árfolyam veszteség, a kedvezőbb idők beálltával feltétlenül megtérül, a kitüntetett leírásokat teljes összegben elfogadásra és jóváhagyásra ajánljuk. Mert megvagyunk győződve, hogy ezek a leírások az intézetünk szilárdságába és biztonságába vetett hitet nemesak hogy hátrányosan nem érintik, de éppen ezek adják meg a jövő eredményes és sikeres munka biztos alapját és szolgálnak zálogul arra, hogy a majdnem bekövetkezendő nyugodt gazdasági élet és abból fejlődő fel- lendülésből a részünket eredményesen ki- vehessük és hogy Önök is a jelenlegi osz- talék veszteségért a részvények belértéké- ben és a későbbi magasabb osztalékban kárpótlást nyerjenek. Sőt épen ennek biz- tosítása érdekében és a háború folytán ne- tán felmerülő esetleges további veszte- ségeinknek a leírhatása végett a tartalék alapunknak a veszteségi- tartalék alapra leendő átírását javasoljuk, egyszersmint tisz- telettel indítványozzuk, hogy mondja ki a

közgyűlés, hogy ezen veszteségi tartalék alapot a szükséghez képest a netán még beálló veszteségek leírására fordíthatjuk.

Ugyanazok az általános közgazdasági okok, melyekről fentebb megemlékeztünk, eredményezték a betét állományunknak múlt évi jelentékeny esökkenését is. Athatva ugyanis azoktól a fontos állami és nemzeti érdekektől, melyek a hadikölcsön minél si- keresebb jegyzéséhez fűződtek, betéteseink- nek a legnagyobb készséggel állottunk ren- delkezésükre és a kölcsön jegyzését nagy mértékben magunk is elősegítettük; más- részről számos kisebb betétesünkkel szemben méltányosságból a moratórium jogkedvez- ményét nem vettük igénybe; aminek ter- mészetes eredménye a betét állományunk esökkenése lett; de viszont ennek kedvező hatását már is éreztük, mert a betéteink újabbban ismét emelkednek.

A felügyelő-bizottság által helyesnek ta- lált zárszámadásunk szerint a kitüntetett le- írások után tiszta nyereségünk 15780 kor. 34 fillér, amely nyereségnek a felügyelő-bi- zottság hozzájárulásával új számlára való átvitelét indítványozzuk.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy a bemutatott és a felügyelő bizottság által megvizsgált mérleget jóváhagyni és az igaz- gatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1914 ik üzletévre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Mély fájdalommal és szomorúsággal je- lentjük be a tekintetes közgyűlésnek, hogy Füredi László intézetünk egyik alapító és annak fenállása óta igazgatósági tagja az 1914. évi október 31 én elhunyt és tiszte- lettel kérjük, hogy a közgyűlés ügybuzgó és fáradhatlan tevékenységét jegyzőkönyvileg örökítse meg.

Sajnálattal jelentjük egyszersmint, hogy Schönfeld Lajos és Leitner Márton igazga- tósági tagok a múlt év folyamán igazgató- sági tagságukról lemondottak, ennél fogva tisztelettel kérjük nevezettek lemondása tár- gyában a határozatot.

Végül tisztelettel indítványozzuk, hogy tekintettel arra, hogy Füredi László elhalálo- zásával egy igazgatósági tag helye üre- sedésbe jött, mondja ki a közgyűlés, hogy ezt a helyet már ezen alkalommal betölteni kívánja.

A felügyelő bizottság jelentésének és a mérlegnek bemutatása után a jelentése- ket elfogadták és a felmentvényt meg- adták.

Az igazgatóságban Füredi László halá- lával megüresedett helyre Lukács Ödön vá- rosi főjegyzőt választották meg igazgatósági taggá.

A felügyelő-bizottságot a következőkből választották meg: Grócz Béla, Keztyüs Já- nos, Rosenberg Jenő, (a Pollitzer és Társa budapesti bank betéti társaság főnöke), Spitzer Béla, Schönberg Ármán, Vadász Aurél, Varga Pál és Eleméry Ferenc (uj).

Igazgató tanácsosokká választottak:

Deutsch Ignác, Debreczy Imre (uj), Friedmann Benő (uj), Goldfeder Sámuel, Gonda Vilmos, Konrad Géza, Klein Adolf (uj), Neumann Sándor, Rosenfeld Elek (uj), dr Rác Ödön, Sinka László, Spitzer Éde, Sternberg Lázár, Víz Lénárd, Wechsler József, Weimann Béla, dr Weinstock Ármán, Wallerstejn Dániel (uj).

A választások megejtése után dr Szi- lágyi Géza a részvényesek nevében méltatta az igazgatóság, a vezérigazgató, a felügyelő- bizottság és a tisztviselői kar buzgó mun-

Fehér hétből fehér hetek folytatólagos eladásához

ismét nagy mennyiségű kézi himzett **női ing**, Corsétták, nadrágok, továbbá **czérna és pamut vásznak**, damaszt asztalterítékek, asztalkendők **vászon maradékok** megérkeztek és igen olcsón kerülnek eladásra **CZILLÉR IMRE** nagyáruházában.

kasságát s indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezte mindannyinak. Az elnök éltetésével a közgyűlés véget ért.

Nyugalom a Kárpátokban és Galiciában.

Przemysl védőseregének kirohanása.

Budapest, március 20. (Hivatalos.) A kárpáti harcvonalon különös esemény nem történt. Egyes szakaszokon élénk tüzérségi harc folyt. Nadvornától északnyugatra több orosz zászlóalj élénk támadását, mellyel 100 lépésre közelítették meg állásainkat, véresen visszavertük.

Délkelet-Galiciában az arcvonal többi részén aránylag nyugalom volt. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában semmi sem történt.

Przemysl vitéz védő serege tegnap hosszabb szünet után kirohanást intézett, ezuttal keleti irányban. Jelentékeny ellenséges erőre bukkant és több órai harc után a védelmi vonal mögé vonult. Höfer. (Miniszterelnökségi sejtőosztály.)

A német hadijelentés.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, március 20. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

A Wytshaete yperni uton, St. Eloi-nál az angoloktól elfoglaltunk egy házesoportot. A Lorettó-magaslat déli lejtőjén, egy rejtett helyen, melyen még a franciák tartották magukat, ezektől megtisztítottuk.

Champagneban a nap általában nyugodtan telt el, miután csapataink Beausejour-tól északra néhány francia árkot elfoglaltak.

Verduntól északra, a veuvei sikon és a Maas-magaslatok keleti szélén, Combres-nál a franciák végleges támadásait az ellenség igen súlyos veszteségei mellett visszavertük. A Reissackerkopfon és Hartmannsweilerkopfon levő hadállásaink ellen a franciák több ízben előretörték. Támadásaik már megindulásuk alkalmával tüzelésünkben jelentékeny veszteségek mellett összeomlottak.

Keleti hadszíntér.

A keleti arcvonalon a nap aránylag nyugodtan telt el. Az oroszok megszállták Memelt. (Miniszterelnökségi sajtőosztály.)

A montenegrói trónörökös betegsége.

Budapest, márc. 20. (Saját tud.) A Corriere della Sera jelenti Cettinjéből, hogy Daniló trónörökös súlyos vakbélgyulladásban szenved, fölgyógyulására alig van remény, mert nincs kéznél egyetlen specialista sem. Halálhíre nem igaz. Daniló esetleges halála után a szerb-montenegrói egyesülésnek egyik főakadálya fog megszűnni, miután Mirkó herceg a délszláv eszme egyik leglelkesebb híve, s a trónra nem aspirál, hanem — saját kijelentései szerint — megelégszik életfogytiglani apanázsszal a maga s családja részére.

Sunguldak bombázása.

London, március 20. (Rómán át.) A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról, hogy az orosz flottának Sunguldak fekete-tengeri kikötő előtt való hirtelen megjelenése sikerrel fejeződött be, mert lényeges kárt tett a kikötőben. A támadásra azért vállalkoztak, mert Sunguldak, úgy mint a közel levő Herakle, a Fekete-tengerbeli aknarakásnak a bázisa. Ha sikerülne ezt a két török kikötőt orosz kézre juttatni, akkor Konstantinápoly élelmezése elé akadály gördült és megszűnik a szénszállítás is erről a részről. E két kikötő elfoglalása azonban nem könnyű dolog.

Két angol dreadnought elsüllyedt a Dardanelláknál.

Konstantinápoly, márc. 20. A Milli távirati ügynökségnek az Irresistible és Afrika nevű angol hadihajók elsüllyedéséről közzétett jelentését most a török főhadiszállás is megerősíti és a következőket jelenti:

Az Irresistible és Afrika nevű angol sorhajók, melyek a tegnapi jelentésben, mint erősen megsérültek szerepeltek, éjjelkor a török ágyuk tüzelése folytán elsüllyedtek.

Perzsia Oroszország ellen.

Budapest, március 20. (Saját tud.) Kopenhágából jelentik: A perzsa kormány felszólította az orosz kormányt, hogy Asserbeidsan perzsa tartományt üritse ki az orosz csapatoktól.

Agliardi bibornok meghalt.

Rómából távirat jelenti, hogy Agliardi bibornok, volt bécsi pápai nuncius meghalt.

Agliardi Antal bibornok Lombardiában született Cologno-ban 1832. szeptember 4 én. Egyike volt a pápai állam legkiválóbb diplomatainak. XIII. Leó őt küldte el 1887 ben Kelet-Indiába, hogy az angolok és a portugálok között fennforgó vitás kérdéseket elintézzék. Mikor Vilmos német császár 1888 ban a pápát meglátogatta, a látogatás előkészületeit Agliardi végezte. Erre a látogatásra Vilmos császár a saját négyes fogatát hozatta Berlinből Rómába s nem a pápától elvett Quirinálból indult el a Vatikánba a pápa látogatására, hanem a római német nagykövetség palotájából s ide is tért vissza.

Galimberti után ő lett a bécsi nuncius. 1895 év tavaszán Agliardi ellátogatott Magyarországra, hogy az itteni viszonyokkal megismerkedjék. Meglátogatta Esztergomban a hercegprímást s 1895 április 22-én eljött Nagyváradra is dr. Schlauch Lőrinc bibornok püspökhöz. A pápai követet nagyon ünnepelesen fogadták Nagyváradon. A pályaudvaron dr. Nogáll János fsz. püspök fogadta ékes latin beszéddel. A hatalmas teremű, rendkívül intelligens arcu nuncius nagy rokonszenvet keltett Nagyváradon. A nuncius 3 napig maradt Nagyváradon s meglátogatta a város több tanintézetét és a jogakadémiát is, hol a tanári kar és a jogászok lelkesen ünnepelték.

A nunciusnak ez a látogatása az egyházipolitikai törvények előestéjén történt, amikor Bánffy alatt a legsúlyosabb harcok dultak a néppárt ellen. Mint a bomba ugy hatott Bánffy fellépése az országgyűlésen, mikor egyik ülésen tiltakozott a pápai nunciusnak magyarországi látogatása ellen, melyet összeköttetésbe hozott a katolikusoknak az egyházipolitikai törvények ellen tanúsított magatartásával. Május 1-én Bánffy a maga érdes modorában kijelentette, hogy „a modor, az időpont, a fellépés, a vonatkozás reá azt a benyomást tették, hogy a pápa követe túllépte azt a határt, mely őt megilleti.” Bánffynak sikerült ezt az álláspontját érvényesíteni s Agliardi Rómába tért vissza, hol nemsokára elnyerte a bibornoki kalapot.

Mint bibornok nagy tevékenységet fejtett ki a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjában s mindig rokonszenvesen érintkezett a magyarokkal. Az agg bibornok hosszabb idő óta betegeskedett s most jött halála híre.

Kedden kezdik meg a lisztárulást.

Elkobozzák a felesleges készletet.

A lisztellátás tárgyában most már a lisztutalványok nagyrészét kikézbcsitette a városi élelmezési hivatal a közönségnek. A szelvények márciustól-augusztusig szólnak. A hatósági lisztárulást kedden, március 23-án kezdik meg. Az utalványfüzetek külön vannak kiállítva a főzlisztre vörös színben és külön a kenyérlisztre, kék színben. A dátum szerint kiállított szelvényekkel csak a megjelölt időtartam alatt lehet a megfelelő lisztet beszerezni. Az üzleteket, az egy-egy szelvényre kiszolgáltatandó lisztmennyiséget, szóval a szükséges tudnivalókat hétfőn hozza nyilvánosságra a városi élelmezési hivatal.

A főzliszt buza és árpa keverékből, a kenyérliszt pedig buza és tengeri, illetve rozs és tengeri keverékből fog állani.

Azt hisszük, hogy sok kellemetlenség fog előállni a lisztellátás körül, mert sokan elhanyagolták lisztkészletük és lisztszükségletük bejelentését, az élelmezési hivatal pedig csak azok részére állított ki liszt utalványt, akik eleget tettek a hatóság felhívásának. Akik ilyen könnyen vették a dolgot, akkor lesznek kellemetlen helyzetben, ha lisztkészletük elfogy s nem tudnak az üzletekből vásárolni.

A hatóság ugyanis szigorúan intézkedik, hogy lisztet csakis utalványra szabad kiszolgáltatni a kijelölt üzletekben.

A hivatalos lap tegnapi száma két miniszteri rendeletet is tartalmaz, amelyek a gabona és liszt szállításról és a készletek bejelentéséről szól.

A rendelet szerint búzát, rozst, árpát, tengerit, burgonyát, valamint az ezekből készült lisztet és rizslisztet nem postai forgalomban vasuton, hajón, vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

A másik rendelet szerint a buza, rozs, árpa, ugy ezekből előállított lisztkészletet,

amely a folyó gazdasági év termésének betakarításáig a saját háztartásuk és gazdasági szükségleteiket meghaladja, kötelesek 3 nap alatt bejelenteni, különben két hónapi elzárás és 600 korona pénzbüntetéssel és a készlet elkobzásával büntetik a mulasztót. Az eltitkolt készleteket a pénzügyőrség kutatja ki.

A társadalom és az elesettek árvái.

Be kell vetni az árvák földjeit is. Adakozzunk a katonák árváinak. Fráter Barnabás alispán rendelete.

Azok, akik értünk és a haza oltalmában küzdenek a harctereken s mindenüket, az életüket áldozzák fel e szent cél szolgálatában, részükről idehaza lévőktől a legnagyobb tiszteletnek kell örvendeniök. Oda kell törekednie mindenkinek a legelső embertől a legutolsóig, hogy azok a derék hősök, akik a hazáért küzdenek minden gond és idehazamaradottaik iránti aggodalom nélkül teljesítsék szent kötelességeiket. A gond és aggodalom elhárítása most kizárólag a hatóságok, de főként a társadalom feladata.

A társadalomnak sok oldalu kötelessége között legszentebb és legfontosabb az, hogy az elesett hősök árván maradt gyermekeinél pótolják azt, amit elvesztettek, a gondos apát, a kenyérkeresőt, a nevelőt s a jövőjéről való gondos főt. A belügyminiszter már ily irányban ki is adta rendeletét. A nagy és fontos feladat megoldását az árvaszékekre bízta.

Az árvaszékek feladata most már teljesen megmozdítani a társadalom szívéét és megtalálni azt a harmonikus együttműködést, mely meghozza áldásdus gyümölcsét.

Nagyszabásu szervezkedésről kell elsősorban gondoskodni. Létesíteni kell egy olyan szervet, mely átmeneti részt képezne a társadalom és a hivatal között. Ez a szerv természetesen csak időleges életű volna és pedig a háború végéig. Addig tökéletesen be tudná tölteni hivatását. Ez a szerv végzné teljesen azt a feladatot, ami a társadalom körében megkívánható a siker érdekében. Háború végeztével természetesen megszűnne.

Hogy az eddigi közigazgatási út nem volt megfelelő azt legjobban bizonyítja Fráter Barnabás alispán körrendelete, amit tegnap küldött szét a főtisztviselőknek. A rendelet elsősorban nyíltan bevallja, hogy az eddigi akció, amit a hadban elesettek árváinak érdekében kifejtettek, alig valamire tehető eredményt ért el. Ennek oka pedig főként az, hogy a társadalmi akció elmaradt. Emellett egyes járásokban még a hadba vonultak nyilvántartása sincs felfektetve. A nyilvántartás nélkül pedig nem lehet eszközölni tökéletesen a hadba vonultak hozzátartozóinak segélyezését, a segély helyes felhasználását, nem lehet ellenőrizni a hadba vonultak földjének megművelését stb.

Fráter Barnabás alispán körrendeletében aztán hivatalosan állapítja meg, hogy mitévők legyenek a főtisztviselők és az előljáróságok, a rendkívüli fontos teendőket a következő 4 pontban foglalta össze az alispán.

1. A megjelölt nyilvántartás ott, ahol még felfektetve nem lett, azonnal felfektessék.

2. Ezen nyilvántartás adatai főként arra kiterjedőleg, hogy a hadbavonultak földje be van-e vetve, gyermekei ellátásáról van-e gondoskodás és a nyilvántartásba be van-e jegyezve, hogy a hadbavonultakról mi a hír

(nem halt-e meg, nem hadifogoly-e?) ellenőriztessék.

3. Kikutatván az, hogy ki óhajt és mily kora, vallásu és társadalmi állásu gyermeket örökbe fogadni, ezen örökbe fogadni akarók nyilvántartásba vétessenek s a járásonként szerkesztendő nyilvántartás az árvaszékhez folyó évi április hó 1 ig beterveztessék.

4. Ha valaki, lenne olyan jószívű adakozó, ki a hadbavonultak közül elesettek gyermekei tartásdíjához hozzájárulni hajlandó, ezek neve és a hó, avagy évenként felajánlott adomány mennyisége is bejelentessék.

Az alispán április 10 ig jelentést vár az elért eredményről. Eredmény mindenestre lesz. Hogy azonban ez az eredmény gyenge lesz, az bizonyos, Társadalmi akció nélkül szép eredményt nem lehet elérni, ezt pedig rendeleti úton nem lehet megcsinálni.

Eltételezve azonban az árvák érdekeitől, különösen fontos közgazdasági szempontokból a megindítandó akció. Hiszen a legtöbb gondoskodásra váró gyermek édesatyja Biharvármegyében kisgazda, akiknek ma még bevetetlenül áll a földje. Ha pedig nem gondoskodik valaki ezek bevetéséről, bizonyos az aratás nagyon meg fogja selymülni.

Bizonyára meg fogják találni az árvaszéken a kellő módokat a sikerre vezető akcióhoz és a kívánt eredményt nem fog elmaradni.

Egy püspök háborus verse.

A boldogult Szabó Imre szombathelyi püspök nemcsak az ország leghíresebb egyházi szónoka volt, hanem a költészet terén is sok érdekes kísérlet maradt utána. A múlt század háborus mozgalmi között, még iszkázi plébános korában írta az itt következő háborus verset, melyben a magyar föld fiainak lelkes hazaszeretete nyilvánul meg:

Isten hozzád szép falum határa
Elmegegy belőled a csatára.
Jó magyar rem rakja szegre kardját,
Ha veszélyben látja szép hazáját.

Nem kötéllel fogtak engemet meg,
Önkéntesen álltam be vitéznek.
Szép hazám szerelme lelkesít fel,
Szembeszállni sok gaz ellenünkkel.

Jó anyám! Ne keseregi fölöttem,
Ugy tekints, hogy szent bucsura mentem!
Bucsuftát hozok én teneked,
Harc után ha győzve visszatérek.

Isten hozzád mátkám, szép leányka,
Köss bokréttát csakom oldalára!
Ha az Isten segít győzelemre,
Nászkoszorút hozok szép fejedre.

Eltétek még a temetőbe,
Ósapám néma nyughelyére.
Kérem Istent a jámborok porára,
Adjon áldást távozó fiára.

Adjon áldást távozó fiára
És békét a zaklatott hazára,
Hogy imádja őt mindig buzgóbban
Szabad ajka e szabad hazában.

Megkondult a távozási óra,
Pörg a dobszó immár indulóra.
Isten hozzád szép falum határa,
Vigan indulok el a csatára.

x **Köhögés, hurut, rekedtség**
lenél használjon hurut szeletkét ára: 60
fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriá-
jában Rákoczy-ut 7/B.

Fenyeget az árvíz.

**Egy métert emelkedett a víz
24 óra alatt.**

Kiöntött a Koppány-patak.

Amint a Tiszántúl előre megírta, az idén sem menekült meg Biharvármegye az árviztől. A rengeteg hó, mely némely helyen meghaladta a félmétert, most mind megindult. A gyors olvadás következtében a víz lefolyása nem normális. A lapályon egy tömegben áll a rengeteg víz s elárasztja az őszi vetéseket. Tavaszai vetésekről szó sem lehet. A feneketlen sártengerben lehetetlen még csak meg is kísérni a szántást. A kora tavaszi munkálatok az idén, ha az időjárás is fordul, április elejénél hamarabb meg nem kezdhetők, ami sajnos különösen az idén igen nagy veszteséget jelent. Pedig a vízzel borított területek igen jelentékeny részét teszik a termőföldnek.

E mellé a veszedelem mellé járult most a gyors olvadás folytán beállott áradás. A patakok és folyók mentén lefutó vizek ugyszólván órák alatt töltik meg a medreket és minden pillanatban kiöntéssel fenyegetnek. A gyors olvadást és az áradást roppant befolyásolta a napok óta tartó esőzés.

Tegnap már olyan volt a helyzet, hogy állandóan kellett figyelgetni a folyókat, nem öntöttek-e ki és áremelkedésük nem teszi-e szükségessé a hatóságoknak nagyobb apparátussal való közbelépését.

Különösen veszélyes mérveket öltött a Sebes-Körös növekedése. Péntek este Réven a vízállás még csak 30 centiméter volt. Reggelre egyszerre 80, délre 110, délután 3 órára 126-ra emelkedett. Révi tudósítónk jelentése szerinte gyors emelkedés komoly, mert állandóan esik az eső.

Réven közvetlen veszély nincs. Annál kritikusabb a helyzet a folyó tovább folyása mentén. Élesd és Mezőtelegd környéke hátrahagyottan komoly helyzetbe jutott. Különösen veszélyes Mezőszabolcs, Mezőtelegd és Pósalaka községek környéke.

Mezőtelegdet minden évben elszokta önteni a víz, itt tehát már fel sem veszik, ha az utca közepén 1 méter ár hömpölyög, mint 1913-ban volt. Tegnap délutánig még a Körös nem öntött ki. A lakosság és az előljáróság azonban már el volt készülve a gátak átlépésére.

Mezőtelegd helyzetét nehezíti a község keresztül folyó Koppány-patak, mely már tegnap délelőtt átlépte medrét és Pósalaka alatt elborította a területeket. A patak vize egyre nő. A növekedés annál veszélyesebb, mert a vizet a Körös duzzasztja s a patak most már nem egyéb a Körös levezető folyójánál.

Mezőtelegden az előljáróság tegnap este minden intézkedést megtett az árvíz fogadására. A veszélyeztetett gátakra őrköt küldtek ki s a környékbeli lakosságot figyelmeztették az esetleges éjjeli árvízre. Mezőtelegden az éjjelre várták a víz megérkezését. A csendőrség és a község emberei állandóan a folyó mentén tartózkodnak, nehogy meglepetésszerűleg érje a víz a községet.

A mentőcsolnakok, fáklyák s tutajok mindenütt a partokon vannak, hogy azokat alkalomadtán működésbe lehessen venni. A Sebes-Körös ármentesítő társulat szintén készenlétben van s ha a körülmények úgy alakulnak akkor szintén akcióba lép.

A vármegye más részéből szintén jelentenek áradásokat, de még veszélyes mérveket sehol sem öltött a víz. Minden a bekövetkező időjárástól függ.

HÍREK

Tájékoztató.

Márc. 22. Értekezlet a csódjogról, a keresk. kamarában, este fél 6 órakor.

A Katholikus Népszövetség közgyűlése.

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete ma fogja tartani rendes közgyűlését. A Katholikus Népszövetség működését a háborus állapotok nem érintették, annak dacára, hogy tagjainak igen nagy része hadbavonult. Az itthon maradottak azonban annál buzgóbban vesznek részt minden keresztény mozgalomban, a mi meg is látszik Nagyvárad katolikus hitéletének egyre fokozódó föllendülésén.

A mai közgyűlésére sikerült ünnepi szónokul megnyernie Szilágyi Dózsa, aki ez alkalommal először fog a Népszövetségben szerepelni. Az ő beszédje valóságos ünnepe lesz a Kath. Népszövetségnek.

A közgyűlést délután 4 órakor tartják meg a Katholikus Kör Szent László termében; tárgysorozata a következő:

1. Himnusz.
2. Megnyitó beszéd, tartja dr Papp Károly.
3. Jelentés a Népszövetség múlt évi működéséről, előterjeszti Székely Lajos.
4. Pénztári jelentés, előterjeszti Zöldy Bertalan.
5. Ünnepi beszéd, tartja Szilágyi Dózsa.
6. Tárogató szólv., előadja Somlyai József.
7. Szózat.

Az ünnepélyre belépti jegyül a tagsági igazolvány, vagy a meghívó szolgál.

Belépti díj nincs, de szives adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak.

* Vetítő est a Kath. Körben.

Érdekes vetítő előadás lesz kedden, március 23-án a nagyváradi Katholikus Kör Szent-László-termében. Ez alkalommal Báthory Ferenc kereskedelmi iskolai tanár tart élvezetes és tanulságos előadást a lappföldről, pompás vetített képek bemutatásával. Báthory Ferenc, aki már több ízben beutazta lappok országát, sok érdekes dolgot mond el erről a különben kevésbé ismert népről. A vetítő est délután 6 órakor kezdődik.

* **Halászatra akarják alkalmazni a szerb internáltakat.** Különös gondolatra jutott Rosenthal Mór érdegelegi lakos, akinek a község határában halászat-területe van. Miért-miért nem, a halászat-területhez egyenesen szerb internáltakat akar alkalmazni. Ezért kérvényt is adott be a földmivélségi miniszterhez, hogy részére Debrecenből, ahol három szerb internált család van, a három családot adják ki a halászat-területhez. A szerbek Stojanovics Ljubomér semendriai, Aih Rudolf belgrádi és Bosk Josus gradistei lakosok. Rosenthal azzal indokolja kérelmét, hogy a szerbek képzettségű halászok és hogy ha nála lesznek alkalmazva, akkor megszabadul tőlük az állam. Ha Rosenthal oroszokat kért volna, talán nem volna oly feltűnő, de a szerbek, akik a legmegbizhatatlanok és akik talán éppen azért is jöttek ide, hogy kémkedjenek, sőt a halászat örve alatt a hidakat is

veszélyeztetethetik, ezért egyáltalán érthetetlen a kérelem. A miniszter Fráter Barnabás alispánhoz küldte le tévedésből az ügyet véleményezés végett. Innen ma az illetékes hajdumegyei alispáni hivatalhoz lesz áttéve és minden valószínűség szerint ott sem fogják kedvező véleménnyel ellátni.

* **A kispapok hazafias ünnepélye.** A nagyváradi róm. kath. kispapok is kiakarják venni részüket hős katonáink fölségélyezése iránt indított akcióban, mikor a nemes cél érdekében a lat. szert. növendékpapok Borromei Szent Károly társulata a papnöveldében hazafias ünnepélyt rendez. Az igen változatos műsorban váltakoznak a szebbnél szebb ének- és zeneszámok, szavallatok, melyeket a papnövendékek adnak elő. Ünnepi-beszédet Hozspodár Balázs, egy igen tehetséges papnövendék fogja mondani. A záró-beszédet dr Vučkics Gyula fogja tartani. Az ünnepély d. e. 11 órakor kezdődik, műsora a következő:

1. Hymnus. Éneklí a férfikar.
2. Ünnepi beszéd. Tartja Hozspodár Balázs IV. é. a Társulat elnöke.
3. Zsaskovszky: *Ima*. Éneklí a férfikar.
4. Lampérth: Teuton erdőkől... Szaválja Rojti Mihály I. é.
5. a) Belezny: *Románe*.
b) Vockner J.: *Sehnsucht*. Hegedűn előadja Bárány Dezső I. é., zongorán kíséri Herbály István III. é.
6. Krüger Belezny: *Ave Caesar!* Melodráma. Szaválja Takácsy Dénes III. é., zongorán kíséri Belezny Antal.
7. Záróbeszéd. Tartja Vučkics Gyula dr kanonok- rektor, a Társulat Védője.
8. Szózat.

* **A jezsuitatörvény felfüggesztése.** Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában ma indítványt terjesztettek elő, amely a jezsuitatörvény felfüggesztését kívánja. Delbrück dr belügyi államtitkár hangoztatta, hogy csak a háboru után szabad e kérdésekkel foglalkozni. A jezsuitatörvény a kulturharéból visszamaradt kivételes törvény, melyet a háboru után annál is inkább újabb vizsgálatnak kell alávetni, mert nagy pártok már is megváltoztatták véleményüket e törvényről, több párt pedig megváltoztatni készül. A bizottság ilyen értelemben határozott. — Más berlini távirat jelenti: A háboru kitörésének pillanatában a jezsuita atyák önként jelentkeztek hadiszolgálatra. A német hadvezetőség a jezsuiták jelentkezését köszönettel elfogadta és így a jezsuitatörvény gyakorlati alkalmazása megszűnt. Jelenleg körülbelül százhusz német jezsuita teljesít hadiszolgálatot.

* **Drágasági pótlékokat kérnek a kisbírók.** A községi tisztviselők közül a jegyzőn kívül tudvalevőleg a kisbíró az, aki minden idejét a község szolgálatában kell hogy töltsen, tehát a kisbíroság az, amiből meg kell élnie. Ennek dacára a kisbírók oly silány javadalmazásban részesülnek, hogy minden községből tömegesen érkeznek a pótlékok iránti kérvények. Váradszentmárton községi kisbírója kérte, hogy évi 240 korona kisbírói fizetését egészítsék ki annyira, amennyiből legalább kenyérre való jut. A képviselőtestület a kérelmet a háborura való tekintettel elutasította. Nagy Márton járási főszolgabíró a határozat megváltoztatását és a fizetésnek havi 10 koronával leendő felemelését javasolta a közgyűlésnek. A törvényhatóság bizonyára méltányolni fogja a

kisbíró kérelmét és nem zárkózik el oly ridegül akkor, mikor kenyérre való kér egy községi alkalmazott.

* **Hősi halál.** Varga József honvédtizedes az északi harcúterén vívott csatákban a napokban hősi halált halt. Eleste mély gyászba borította szerkesztőségünknek hosszú évek óta hűséges, becsületes szolgáját, Varga Árpádot, aki az elesett hősből fiait siratja. Varga József a mozgósítás óta katonai szolgálatot teljesített; egy ízben már súlyosan megsebesült, úgy, hogy heteken át kellett Bécsben gyógyítani. Fölépülése után rövid időre haza jött Nagyváradra, míg a felsőbb parancs nemrég ismét a harcúterre szólította, a hol hazájáért áldozta ifju életét.

* **Elszámolás a prem. főgimn. márc. 15-iki ünnepélyének bevételéről.** A premontrei főgimn. ifjusága — mint annak idején megirtuk — nagysikerű ünnepélyt rendezett márc. 15-én a Kath. Kör Szent László-termében a Vörös-Kereszt Egyesület javára. Az ünnepély bevételéről a rendezőség az alábbi elszámolást közli:

Összes bevételünk a felülfizetésekkel és a rendezői díjakkal együtt 416 kor. 12 fill. Ebből az ünnepélyvel járó kiadásokra fordítottunk 66 kor. 12 fill.-t. Tiszta bevételünk tehát 350 kor. Ez összeget a főgimn. igazgatósága után a Vörös-Keresztnek adjuk át. A felülfizetők közül az alábbiak neveit tudtuk följegyezni: A főgimnázium tanári karán élén az igazgatóval 40 K, Bary József, Vass Bertalan 10—10 K, Stokker József, Rima néczy Kálmán 5—5 K, Fráter Imre 2 K, Fröhlich János 3-30 K, Gedeon Alajos, Klein Mór, Farkas István, Reichard Dezső, Janos Lajosné, Tóth Imre, Weimann Henrikné, Fischmann A., Baumann Jenőné, Gálffy Sándor, Kelemen Kálmán, Imrik Gusztáv, Olasz Béla 1 K 60—1 K 20 fill.; kisebb felülfizetések 5 K 30 fillér. Felülfizetések összege: 99 korona 80 fillér. A rendezőség.

* **Letört virág.** Hankovits Ferenc gyógyszerész mély gyász érte. Alig 16 éves éves leánykája: Hankovics Lili, a Mária Kongregáció hív tagja, Aradon visszahadta lelkét Teremtőjének. A fiatal lányka porhüvelyei Nagyváradra szállítatnak s holnap, hétfőn, március 22-én délelőtt 11 órakor a nagyváradi vasútállomáson megy végbe a temetés. Az engesztelő szentmise áldozat pedig a Szent László-templomban márc. 23-án délelőtt 9 órakor lesz.

* **Az orosz foglyok készítményei.** Egyik nagyváradi előkelő ur-ember, aki mint tartalékos huszárfőhadnagy a dunaszerdahelyi fogoly táborban teljesít szolgálatot, érdekes apróságokat küldött haza családjának. Ezek különösen azért érdekesek, mert a fogoly táborban élő oroszok készítették. Nagyon eredeti az a három készítmény, mely szüknyaku üvegéből áll, s az üveg belsejében érdekes csoportozatok vannak. Az egyikben a legközelebbi békekonferencia tagjai tanácskoznak, a másikban pedig egy érdekes k's kápolna áll. Nagy ügyesség kellett hozzá, míg a szüknyaku üvegben ezeket aprórészekből összeállították. Van a küldeményben két szép dombormű faragvány is, az egyik szines tájkép, mely keretéből kiemelkedik, a másik szoborcsoportozat: egy orosz vitéz buslakodik elesett társa mellett. Azonkívül több kedves apróság vannak a küldeményben, melyek mind gondos munka eredményei. Ilyesmikkel szórakoznak az orosz foglyok üres óráikban, s biztosan van elég idejük a szórakozásra.

* **Jótevény ünnepély a ref. tanítónő-képzőben.** A nagyváradai ref. tanítónő-képző Leányegyesülete szép sikerű ünnepélyt rendezett, melynek jövedelme a vak katonák részére fordították. Az ünnepély szép zene- és énekszámokból állott s kedves volt az előadott vígjáték is. Általában a vak katonák ügyének felkarolása mind nagyobb és nagyobb arányokat ölt s ezek a derék vitézek valóban megérdemlik, ha ők szemök világát elvesztették a haza védelmében, hogy az ország népe legalább anyagi kárpótlást és támogatást nyújtson nekik örök hálája jeléül.

* **Kóczé Antal az Emke-kávéházban.** Az Emke-kávéház tulajdonosai pár napra hangversenyre szerződtették Kóczé Antalt az ország első primását, aki valóban virtuóza a hegedűnek. A nagyhirű hegedűművész teljes zenekarával kélifőn kezdi meg hangversenyét az Emke-kávéházban s pár napig fogja művészi játékával gyönyörködtetni a közönséget.

* **Katona-temetés.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy *Kehel* Vencel 35. gyalogezredbeli 23 éves közlegény temetése ma délután 2 órakor, *Hoffmann* Gottfried 22. német gyalogezredbeli 27 éves közlegény temetése pedig ma délután fél 4 órakor lesz a csapatkórház halottas kamarájából, honnan a *Rulikovszk* temetőbe fogják őket kikisérni s ott örök nyugalomra helyezni.

* **A Vörös Kereszt Egylet** céljaira a következő adományok folytak be 1915 március 14-től, március 20-ig az egylet nagyváradai pénztárába: A zsadányi ifjuság március 15-iki műkedvelő előadásának jövedelme 240 K 33 f. A Nagyváradai Fejő Kereskedelmi Iskola ifjuságának gyűjtése dr. Kovács S. János igazgató születésnapja alkalmával 25 K 85 f. *Kriszta* Sándor koszorúmegváltásra *Steuer* Sándor elhunytá alkalmából 15 K.

* **Husvétii ünnepek** Czillér áruházában, lapunk utolsó oldalán megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. A cég husvétii eladási árait annyira redukálta, hogy a felhalmozott újdonságok nagy kelendőségnek örvendjenek és ujjal megbeigazolást nyerjen, hogy fölösleges fővárosi üzleteket igénybe venni, mivel úgy választék mint árak tekintetében Czillér cég mindig versenyképes.

* **Ügyes pesti varrónő** házakhoz ajánlkozik. Kérném szíves partfogásukat *Ohl macher* Pálné. *Teleki-utca* 24.

x **Megfagyott,** széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű **HARMAT TEJ CRÉME** és hozzávaló **Borax szappan** Kapható *Farkas István* Apolló drogeriájában *Rákóczy-ut* 7/B. Telefon 13-02

* **Állást keres** egy árva leány, aki a háztartás külső és belső vezetésében teljesen jártas, ajánlkozik plebániára vagy magános urhoz házvezetőnek. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a *Farkas-féle Rumkivonattal.* Ara utasítással 50 fill. Kapható kizárólag *Farkas István* Apolló drogeriájában *Rákóczi-ut* 7-B. Telefon 13-02.

* **Modern berendezésű butorozott szobák** hosszabb, rövidebb időre kapható. *Nagy Sándor* utca 4.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő **Theák** kaphatók, *Farkas István* Apolló drogeriájában *Rákóczy-ut* 7/B.

* **A Polgári** takaré- és segélyszövetkezet felszámoló 17-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 5-től kezdve d. e. 9-12-ig kifizettetnek.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczy-uton kapható.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a *Bémer-tér* közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, *Szent János-utca* 8. szám.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: *Kabaré.*

Vasárnap este: A papa kedvence. (Énekes vígjáték. Bemutató előadás.)

Hétfőn: *Szibil.* (Tompá Béla fellépte.)

Kedden: A papa kedvence.

Szerdán: A kis király. (Kónyi Lujza felléptével.)

Csütörtök délután: *Katica.*

Csütörtök este: *Drótostót.* (Sz. Zsigmondy Anna fellépte.)

Vig özvegy.

Szorongásig megtelt ház nézte végig a *Vig özvegy* tegnapi estét. Valójában a régi színházi esték meleg és mámoros hangulata izzott a nézőtérben. A bűbajos melódiák, a drága waltzerek, a kitűnő táncszámok most is megtették varázssos hatásukat.

Emelte az est fényét Sz. Zsigmondy Anna fellépése. Régi parádés szerepe ez neki, de mintha a tegnapi estét még színesebb és temperamentumosabb lett volna, mint ezelőtt. A közönség be nem tudott telni hangjának és játékának szépségével s az egyes énekszámokat többször megismételtette. A *Vig özvegy* tegnapi előadása egyúttal egy kis bevételt is hozott az elég gyengén menő színháznak. A közönség a színészek kitűnő játékát, amelyet általában tanúsítanak meghálálhatná azzal, hogy az előadásokat nagyobb számmal látogatná.

A színházi kabaré.

A vasárnap délutáni kabaré műsora a következő:

I. RÉSZ.

1. Nyitány. Előadja a színházi zenekar.
2. Gyermektánc. Lejtik *Kádár Mancsi* és *Láposi Gusztáv.*

3. *Puttyonnóta* és *Infanterist János* ének és táncduett. Előadják *Lakatos Ilonka* és *Perényi Kálmán.*

4. *Kuplé* és tánc. Előadja *Vigh Mancsi.*

5. *Kuplettek.* Éneklí *Farkas Pál.*

6. *Magánjelenet.* Előadja *Retteggy Margit.*

7. *Aktuális stancák.* Éneklí *Polgár Mariska* és *Lakatos Ilonka.*

8. *Bernáték* kikocsiznak. *Vig jelenet* *Heltay Jenőtől.*

SZÜNET.

II. RÉSZ.

9. *Intermezzo.* Előadja a színházi zenekar.

10. *Táncduett.* Lejtik *Mogyorósy Dalma* és *Kiss Mariska.*

11. *Ének- és táncduett.* Előadják *Lakatos Ilonka* és *Perényi Kálmán.*

12. *Müdalok.* Éneklí *Medgyaszai Jenő.*

13. *Duettkuplék.* Előadják *Leövey Leó* és *Farkas Pál.*

14. *A dráma* énekel. Énekes paródia. *Irta* *Várad Aladár.*

Az előadást konferálja *Horkay Elemér.*

Tompá Béla fellépte. Kétségtelenül őszinte örömmel fogadja a színházi közönség a hírt, hogy az ő dédelgetett kedvence: *Tompá Béla* felmentetvén a katonai szolgálat alól, hétfőn este fellép. *Tompá Béla* a *Szibill* Poir jében látja viszont a közönség, amely épp oly meleg fogadtatásban fogja részesíteni az ambiciózus, fiatal művészt, mint amily sajnálattal vett tőle búcsút, amikor hazafias kötelessége a hadseregbe szólította.

Legújabb táviratok.

A monarchia seregeinek sikere.

Budapest, márc. 20. (Saját tud.)

Amsterdamból adják hírül, hogy a „*Daiby-mail*“ orosz haditudósítójának jelentése szerint a monarchia csapatai *Kolomeától* északra jelentős sikereket értek el. E lap híradása szerint a szövetségesek az oroszok balszárnyát bekeríteni akarják.

Anglia Törökországgal külön békét akar.

Budapest, március 20. (Saját tud.)

Konstantinápolyi po itikusok szerint *Anglia Törökországgal külön békét akar, mert a Dardanellákat az oroszoknak nem akarja átengedni.*

Cári ukáz.

Budapest, március 20. (Saját tud.)

A hivatalos lapban megjelent a cári ukáz, amely proklamálja *Lenygelországnak* az autonómiáját.

A Herceg-szigetek megerősítése.

Budapest, március 20. (Saját tud.) A törökök a *Márvány-tengerben*, a *Boszporus* bejáratánál a *Herceg szigeteket* megerősítették.

Feltámadt törzsek.

Budapest, márc. 20. (Saját tud.)

A *Daily-mail* Tangerből jelenti, hogy *Raisuli* felkelő vezér marokkói szultánná kiálltatta ki magát. A törzseket *Franciaország* ellen lázítja.

Anglia vesztesége.

Budapest, márc. 20. (Saját tud.)

Amsterdamból jelentik, hogy az angolok *Neuvechapellenél* 317 tisztet veszítettek.

IRODALOM

Zászlónk. Ifjúsági havi folyóirat, megjelenik minden hó 15 én, júl és aug. kivételével, előfizetési ára egy évre 2 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Damjanich-u. 50. sz. Legutóbbi számának tartalma a következő: Banket. Szindarab. Irta: Radványi Kálmán. Alexandrovics kapitány. Ne ijedezzünk, hanem védekezzünk. Két elégia. Magyar szó-ágyuszó. Költemény Irta: Radványi Kálmán. Mikor majd szobrot állítanak. Irta: dr Sebők Imre. Hajnal. Költemény. Irta: Czifra Géza. Az aranyföld. Regény. Irta Orbán Dezső. Üdvözlünk vészek sirálya! Levél a gránieról. A nagy dáridó. Csak egy éjszakára... Cso-dák. Órségen. Vasárnap a Sáncan. Költemények. Irta: Gyónyi Géza utász katona. A „szegény fegyvere.” Fakadó rügyek. Rovatok. Mindenféle. A magyar tanuló ifjúság legjobb barátját, a Zászlónkat mint a legelső magyar ifjúsági folyóiratot melegen ajánlunk mindenkinek figyelmébe.

NYILTÉR

Uj szálloda a Rákóczi-uton!

MEGNYILT

a nagyuri kényelemmel berendezett
Vaiszlovich Park-Szálloda
60 szobával és lakosztállyal.

Fürdőszobákkal, minden szobában meleg—hidegvíz-es mosdókkal.

Melegvízfűtés, vacuum cleaner, hygienikus berendezés.

Zenementes, csendes, tisztahely.

Nagy fenyves park lugasokkal és gloirettekkel!

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. sz.

Thelephon szám: 806. Villamos megállóhely.

Automobil garage és istálló.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felöltöztetve állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 8. Szenenfeld palota. Telefon 980. szám.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

VIGADÓ

mozgó színház
Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Március 21-én
vasárnap

Pinkerton detektívje

bűnügyi dráma felfedezés: 4 felv.

A nyugati hadszíntérről

aktuális felvételek.

A ruha csere

bohózat.

Természetes felvételek.

Kedvezményes jegyek a dohány-tözsdekben kaphatók.

Teljes 2 órás műsorok Remek szel-lőztetők. Buffé. Telefon 12—21.

KEGYÁRAK: Páholy-ülés 1 korona 20 fill. Zsöllye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II-ik hely 60 fill. III. hely 40 fillér. —

Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Ünnep és vasárnap délután 3 órától este 11 óráig.

Biharvármegye közig. biz. gazd. albizottsága.

90—4954/1914

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye belényesi járásban fekvő Tatárfalva község volt urbéresi Tatárfalva község határában levő legelőből a 90—4954/1914 sz. kb. határozattal, illetve a 128018/914 IV. 3. fm. rendelettel kihasználásra engedélyezett 308.7 m²-ra becsült bükk tűzifa 1915. évi április 27-én d. u. 1 órakor Tatárfalva község-házánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen tövön becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték mint kikiáltási ár 600 kor. azaz hat-száz korona, bánatpénz 60 korona. Szabályszerűen kiállított és 10 százalék bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul s hiányosan felszerelt utó és távirati nemkülönben becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek s becslési adatok a Biharvármegyei m. kir. gazd. felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1915. márc. 19-én.

Molnár Imre

m. kir. gazd. felügyelő.

Biharvármegye közig. biz. gazdasági albizottságától.

264—52/1915 sz. kb.

Árverési hirdetmény.

Biharmegye vaskóhi járásban fekvő Köszvényes község volt urbéresi Köszvényes község határában levő legelőjéből a 264—52/1915 sz. kb. gazd. biz. határozattal, illetve a 103886—1914 IV. 31 sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett 246 k. hold területen álló cserkéreg termelésre alkalmas tölgy fiatalos 1915 évi április 26-án d. u. 3 órakor Köszvényes község-házánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron felül el fog adatni. A hivatalosan megállapított becsérték mint kikiáltási ár 2000 korona, azaz kettő-ezer korona. Bánatpénz kettőszáz korona.

Szabályszerűen kiállított és 10 százalék bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó és távirati nemkülönben becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek s becslési adatok a biharvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1915 március 19.

Molnár Imre

m. kir. gazd. felügyelő

Husvétí nagy alkalmi eladás!

A beérkezett tavaszi uri-, női- és gyermekdivat újdonságot u. m. **Női ruhadivat szövetek** már 3 koronától kezdve, **pepita** és fekete-fehér kelme különlegességek, gyönyörű **Blous-kelmék** és **selymek**, **Fekete szövetek** és **selymekben nagy választék**, vásznak, **fehérneműek**, valamint menyasszonyi kelengyékben gyári raktár. **Csecsemő kelengye különlegességek**, gyermekruhácskák, kabátok, kalapok, **csipke és szalag, gallérok**, gombok, diszek, harisnyák, trikók, svetterek, Ernyők. **Pécsi Hamerli keztyük főraktára, gyári árák. Nyers selyem alsóruhák, gummi köpeny** és katonai felszerelésekben legnagyobb választék. **Olcso szabott árák.**

Czillér Imre áruháza.

Biharvármegye közig. biz. gazd. bizottságotól.
89—4953—914. kb. sz.

Árverési hirdetmény.

Biharmegye belényesi járásban fekvő Belezsény község volt urbéresei Belezsény község határában lévő erdejéből a 80—4953/95 sz. kb. határozattal, illetve a 128019/914. IV. 3. sz. FM. rendelettel kihasználásra engedélyezett 301.4. m³-re becsült tölgyfa, mufa és 102.7. m³-re becsült tölgy tűzifa 1915. évi április 27-én d. e. 8 órakor Belezsény községházánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön becsáron felül elfogadati. A hivatalosan megállapított becsérték mint kikiáltási ár 2600 korona azaz Kettőezerhatszáz korona és Bánatpénz Kettőszázhatvan korona.

Szabályszerűen kiállított és 10 % bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő-bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt utó és távirati nemkülönben becsáron aluli ajánlatok visszautasíthatnak.

A részletes árverési feltételek s becslési adatok a biharvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1915 március hó 19.

Molnár Imre
m. kir. gazd. felügyelő.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyvárad 4 népfőlkelő parancsnokság 395—1915. npt. számú megkeresése folytán ezennel felhívom a Nagyváradon tartózkodó 1895—1878. évi (19—36 éves) azon B) alosztályú (katonailag még ki nem képzett) népfőlkelőket, kik a megtartott népfőlkelő bemutató szemléken népfőlkelő fegyveres szolgálatra alkalmatlannak találtattak, hogy 1915. évi március hó 22 én, hétfőn reggel 8 órakor a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. sz. szoba) a különböző törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelenjenek meg.

Nagyvárad, 1915. márc. 19.

Eleméry Ferenc
tanácsnok, tb. főjegyző.

Első osztályú száraz szőlőkarók

bármely mennyiségben kaphatók
Weiszberger és Társa
tűzifa telepén, a nagyvárad-velencei vasutállomásnál.

Telefon : 688.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége utólérhetetlen. Óvakodjék tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

Szent István védjegyre.

Főraktár: KOLLINER D. és FIA cégnél Nagyváradon, Pável-utca 26.
TELEFON 75. Kapható minden fűszer és csemegekereskedésben.